Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2026/1551

2026 7 10

# KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2026/1551

**2026 m. liepos 9 d.**

**kuriuo, siekiant dar kartą laikinai neleisti per vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmą rinkti vandenilio, kurio kilmės šalis – Rusijos Federacija arba Baltarusijos Respublika, tiekimo pasiūlymų, nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1789 taikymo taisyklės**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1789 dėl dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1227/2011, (ES) 2017/1938, (ES) 2019/942 bei (ES) 2022/869 ir Sprendimas (ES) 2017/684 bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 715/2009 ([1]), ypač į jo 54 straipsnio 1 ir 2 dalis,

kadangi:

(1) Komisija nustatė Reglamento (ES) 2024/1789 52 straipsnyje nurodytą vandenilio mechanizmą (toliau – mechanizmas), skirtą vandenilio rinkos plėtrai remti, kuris turi būti įgyvendinamas vykdant Europos vandenilio banko veiklą ([2]). Mechanizmas ėmė veikti 2025 m. liepos mėn. Juo siekiama padidinti vandenilio paklausos, pasiūlos, srautų ir kainų skaidrumą. Jo funkcija yra užtikrinti koordinavimą susiejant gamintojus ir vartotojus, apdorojant ir padarant prieinamą informaciją apie atsinaujinančiųjų išteklių vandenilio, mažo anglies dioksido pėdsako vandenilio ir vandenilio išvestinių produktų paklausą ir pasiūlą, kurią teikia: Sąjungoje įsisteigę įsipareigojantys pirkti subjektai, Energijos bendrijos susitariančiosios šalys, taip pat vidaus ir tarptautiniai tiekėjai. Mechanizmas turi būti įgyvendinamas ir veikti pagal Sąjungos konkurencijos taisykles, visų pirma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 ir 102 straipsnius;

(2) vandenilio tiekimas – vandenilio, įskaitant skystuosius organinius vandenilio nešiklius ar skystąjį vandenilį, ir vandenilio išvestinių produktų, įskaitant amoniaką ar metanolį, pardavimas, įskaitant perpardavimą, vartotojams ([3]);

(3) Rusija ir Baltarusija gamina didelį vandenilio iš iškastinio kuro ir išvestinių produktų (pvz., amoniako) kiekį. Be to, gali būti parduodamas ir tiekiamas nemažas kiekis Rusijos ir Baltarusijos kilmės atsinaujinančiųjų išteklių vandenilio, mažo anglies dioksido pėdsako vandenilio ir vandenilio išvestinių produktų. Neatmetama galimybė, kad tam tikras to vandenilio ir vandenilio išvestinių produktų kiekis gali būti eksportuojamas ir į Sąjungą;

(4) patirtis, susijusi su energijos tiekimu iš Rusijos ir Baltarusijos, parodė, kad Rusija naudojosi Sąjungos priklausomybe nuo jos energijos eksporto į Sąjungą kaip manipuliavimo ir prievartos priemone. Rusija sistemingai piktnaudžiavo priklausomybe, kenkdama Sąjungos ekonomikai ir ekonominiam saugumui, ir naudojosi energijos tiekimo santykiais su partneriais Sąjungoje tam, kad manipuliuotų rinkomis ir susilpnintų Sąjungos tiekimo saugumą;

(5) esama rizikos, kad Rusija ir Baltarusija bandys užmegzti panašius verslo santykius ir sukurti priklausomybę nuo atsinaujinančiųjų išteklių vandenilio, mažo anglies dioksido pėdsako vandenilio ir vandenilio išvestinių produktų eksporto į Sąjungą tam, kad galėtų manipuliuoti rinkomis;

([1]) OL L, 2024/1789, 2024 7 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj.

([2]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos vandenilio banko, COM(2023) 156 *final*, 2023 3 16.

([3]) 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2024/1788 dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2023/1791 ir panaikinama Direktyva 2009/73/EB, 2 straipsnio 28 punktas (OL L, 2024/1788, 2024 7 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj).

(6) leidus per mechanizmą siūlyti tiekimą iš Rusijos arba Baltarusijos, Rusija ir Baltarusija galėtų įgyti galimybę įsitvirtinti Sąjungos rinkoje ir taip atsirastų palankesnės sąlygos bandymams manipuliuoti besiformuojančia vandenilio rinka;

(7) vandenilį dažnai naudoja stambūs pramoniniai vartotojai ir vandenilio rinka yra daug mažiau likvidi nei gamtinių dujų rinka, todėl, jei susiformuotų nauja priklausomybė nuo tiekimo iš Rusijos ar Baltarusijos, tos šalys galėtų toliau įgyvendinti savo strategiją Sąjungos atžvilgiu ir, manipuliuodamos rinkomis, nutraukdamos tiekimą arba naudodamos energijos tiekimą kaip ginklą bet kuriuo kitu būdu, kelti pavojų tiekimo saugumui;

(8) nors ta rizika yra net ir tuo atveju, kai dalys bendrame kiekyje yra mažesnės, pasiūlymų tiekti Rusijos ir Baltarusijos vandenilį rinkimas per vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmą galėtų gerokai padidinti Rusijos ir Baltarusijos vaidmenį ir matomumą Sąjungos vandenilio rinkoje. Tai prieštarautų Sąjungos pastangoms laipsniškai panaikinti savo priklausomybę nuo Rusijos energijos importo ([4]) ir išvengti naujos priklausomybės nuo energijos tiekimo iš tų šalių ([5]);

(9) 2025 m. liepos 22 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo sprendimą (ES) 2025/1486 ([6]), kuriuo vienus metus neleido per mechanizmą rinkti pasiūlymų dėl Rusijos arba Baltarusijos kilmės vandenilio tiekimo.

(10) atsižvelgiant į šią geopolitinę padėtį ir išliekančią riziką, susijusią su energijos tiekimu iš Rusijos ir Baltarusijos, ir siekiant apsaugoti esminius Sąjungos saugumo interesus ir tiekimo saugumą, būtina dar kartą laikinai neleisti per mechanizmą rinkti vandenilio, kurio kilmės šalis – Rusijos Federacija arba Baltarusija, tiekimo pasiūlymų;

(11) atnaujintas laikinas draudimas nebūtų nepagrįstas trikdis tinkamam vandenilio vidaus rinkos veikimui ir nepakenktų Sąjungos ar valstybės narės tiekimo saugumui, visų pirma dėl to, kad Sąjungos vandenilio rinka dar tik formuojasi, o Rusija ir Baltarusija tiekia labai ribotus vandenilio kiekius. Be to, atnaujintas laikinas draudimas atitinka energetinio solidarumo principą ([7]), nes jis priimamas pagal Sąjungos interesą, susijusį su mechanizmu, nedarant nepagrįsto poveikio valstybių narių ar jų ekonominės veiklos vykdytojų teisėms prekiauti vandeniliu, įskaitant atsinaujinančiųjų išteklių vandenilį ir mažo anglies dioksido pėdsako vandenilį, ir jo išvestiniais produktais su trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra savanoriško mechanizmo dalyvės. Be to, šis sprendimas priimamas laikantis Sąjungos ir valstybių narių teisių ir pareigų trečiųjų valstybių atžvilgiu;

(12) pagal Reglamento (ES) 2024/1789 54 straipsnio 2 dalį Komisija tinkamai informavo Europos Parlamentą ir Tarybą apie savo vertinimą ir, jei tai pagrįsta, gali pasiūlyti atnaujinti šį sprendimą, taip pat siekiant priemonę suderinti su kitomis ES politikos priemonėmis, pavyzdžiui, „RePowerEU“ veiksmų gairėmis ([8]), kuriomis siekiama toliau didinti ES nepriklausomybę nuo Rusijos energijos priemonėmis, kurios padeda laipsniškai atsisakyti dujų, branduolinių išteklių ir naftos importo, kad sumažėtų energijos tiekimo suginklinimo rizika, ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2026/261 ([9]),

([4]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Planas „REPowerEU““, COM(2022) 230 *final*, 2022 5 18.

([5]) Reglamento (ES) 2024/1789 71 konstatuojamoji dalis.

([6]) 2025 m. liepos 22 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2025/1486, kuriuo, siekiant laikinai neleisti pagal vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmą rinkti vandenilio išteklių, kurių kilmės šalis – Rusijos Federacija arba Baltarusija, tiekimo pasiūlymų, nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1789 taikymo taisyklės (OJ L, 2025/1486, 23.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1486/oj).

([7]) Žr. 2021 m. liepos 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo Vokietija / Lenkija, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598, 71 punktą.

([8]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Energijos importo iš Rusijos nutraukimo veiksmų gairės“, COM(2025) 440 *final*/2, 2025 5 12.

([9]) 2026 m. sausio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2026/261 dėl laipsniško gamtinių dujų importo iš Rusijos nutraukimo ir pasirengimo laipsniškam Rusijos naftos importo nutraukimui bei galimos energetinės priklausomybės stebėsenos gerinimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1938 (OL L, 2026/261, 2026 2 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/261/oj).

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

*1 straipsnis*

Rinkti vandenilio, kurio kilmės šalis – Rusijos Federacija arba Baltarusijos Respublika, tiekimo pasiūlymų per vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmą neleidžiama iki 2027 m. liepos 30 d.

*2 straipsnis*

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje 2026 m. liepos 9 d.

*Komisijos vardu*
*Pirmininkė*
Ursula VON DER LEYEN